

TRACTATUS PRIMUS

DE
DEO UNO, ET TRINO.P A R S I.
De DEO uno.S E C T I O I.
DEI unius existentia.DOGmata.
1. DEUS existit.

Dogma hoc aliter demonstrabit Theologus, quam Philosophus. Hic solet urgere legitimam consequentiam à singulis creaturis ad omnes, & præcludere vanum effugium ad processum in infinitum. Theologus autem utetur potissimum argumentis moribus. Ad confirmandos etiam in certa Dei existentis Fide Christianos, agere poterit ex Ss. Scripturis, & Patribus: quamvis adversus Atheos, Deum & Dei verbum negantes, parùm futura esset hæc argumentatio efficax.

Argumenta, quibus Doctores quidam orthodoxi, tam prisca, quam recentiores, cum Perezio, Cartesio, & Lullianis, minùs efficaciter convincere videntur Atheos, neque multis impugnabuntur, neque assumentur: non assumentur, ne objectis argumentis non satis gravibus magis confirmetur Atheorum contumacia: non impugnabuntur etiam multis, quia parùm faciet ad convincendos Atheos, si quorundam Catholicorum modus probandi infirmetur.

Dogmati huic loco quæstionis: *An Deum existere, sit nobis notum per se, substituetur hæc utilior: An Dei monitus sit homini naturaliter insitus ita, ut spontè moneretur intus Deum existere, etsi nemo doceret foris?* Quâ thesi stabilitâ sequetur veritas Catholica: *In nemine rationis compote est diu inculpata, & insuperabilis Dei ignorantia.* Ex quâ & illud erit consequens: *Ne Atheo quidam dicenti, se esse Atheum, fidem habendam.*

2. DEUS est unicus.

Dogma hoc contra vulgus Idololatrarum, & Polytheos, probabitur ex Locis Theologicis octavo, & nono. Id quod satis breviter & efficaciter præstat Lactantius *Instit. Divinar. Lib. 1. à Cap. 3.* & jam laudatus Liber *Le Libertinage combattu* &c. Tom 1. Cap. 2.

ERRORES.

Unicitati Dei adversantur Manichæi, cum duo principia statuunt, alterum rerum bonarum, malarum alterum.

Problemata hîc nulla.

SECTIO II.

De DEI Essentia.

DOGMATA.

1. DEUS est, qui est.

Hæc Dei notio ex ipsiusmet ore deprompta est. *Exod. 3. v. 14.* Sensus autem ejus proprius explicabitur ex Ss. Patribus.

Caterum non multum laborabit Theologus dogmaticus, quænam Divinæ Essentiæ definitio sit ad logicæ regulas exactior, & metaphysicis contemplationibus magis accommodata: modo adferatur talis Dei, sive *Entis à se, & omnium aliorum entium. Auctoris,* notio, quæ satis claram nobis, quoad ejus fieri humanitus potest, divinitatis ideam exhibeat, & ex qua inferri commodè cætera ejus attributa queant.

2. Deus est incorporeus, sive expers materiæ.

Dogma hoc breviter demonstrabitur. Eruditionis gratiâ addetur (1) *Quinam ex antiquis Ecclesie Patribus in ejusdem suspensionem erroris venerint, & cur?* De quo Petavius, Tournelius, Berti &c. (2) *Qua fuerit Idololatria origo, quis progressus, quanta varietas?*

ERRORES.

Idololatria, & Hæresis Anthropomorphitarum.

SE-

SECTIO III.
De Attributis DEI.
DOGMATA.

1. Deus in se se, quidquid esse, aut cogitari, perfectionis potest, complectitur.

Explicabuntur imprimis usitati hoc loco in scholis termini technici *perfectionis simplicis, & simpliciter simplicis*. Qui, si rectè explicati fuerint, nihil reprehensionis merentur, quia excogitati jam dudum à viris, eruditione, & sanctitate gravibus, ad res maximas brevi orationis compendio exponendas. Rursus explanabitur, quid sibi velint verba, in scholis Theologicis civitate pridem donata: Perfectiones alias in Deo reperiri *virtute*, alias *eminentiâ*, alias *formâ*.

Deinde dogma hoc primum Christianis quidem demonstrabitur ex Ss. Scripturis, & Patribus; externis verò partim ex Sapientium, etiam Ethnicorum, consensu, partim ex sanæ rationis lumine, & ex stabilita antè Dei definitione.

2. Perfectiones, sive attributa Dei, ex Dionysii Areopagite *Libro de Divinis Nominibus*, aliisque Ss. Patribus, sunt hæc:

1. Est incomprehensibilis, 2. Omnipotens, 3. Æternus, 4. Immensus, 5. Infinitus, 6. Immutabilis, 7. Justus, vindex, & remunerator, 8. Misericors, benignus, clemens, 9. Sciens omnia, 10. Providus, 11. Sanctus. Præter innumera attributa alia, quæ cognoscere, & numerare omnia intellectus nullus creatus potest.

Una attributorum horum omnium in Deo existentium demonstratio est ex præcedenti dogmate. Si enim vel uno istorum careret Deus, non esset omni ex parte perfectus, ac proinde Deus non esset.

Sufficiet igitur attributorum istorum singulorum notionem brevem tradere, cum demonstratione brevi ex verbo Dei pro Christianis, ex sapientium consensu, & lumine rationis, pro externis,
Quia

Quia tamen Divina *Aeternitas* à Boëtio, & Ss. Patribus, passim statuitur velut fundamentum divinæ futurorum absolutorum Scientiæ, Scientia Providentiæ, Providentia Prædestinationis, propterea hoc attributum singulari curâ explicabitur.

Sanctitas item divina quia multarum conclusionum Theologicarum basis est, conveniet ejus accuratam, clarâmq; ideam, & probationem præmittere.

De divina rerum omnium scientia, & providentia peculiare ob rei gravitatem meditationes instituentur.

3. *Attributa divina sunt ipse Deus, & Deus attributa sua, unumque attributum id, quod est alterum. Hinc*

4. *In Deo reperitur perfectissima simplicitas.*

ERRORES.

Refellentur breviter Marcionitæ, & Manichæi, qui detrahere Deo nisi sunt omnipotentiam: Wicleffus, & Abailardus, negantes, posse Deum plura facere, aut velle, quàm fecerit nunc, aut voluerit: Sociniani, negantes Dei infinitatem: Vorstius simplicitatem: Stoici, qui negarunt immutabilitatem Dei intrinsicam: Hermogenes, qui somniavit etiam extrinsecam.

PROBLEMATA, & QUÆSTIONES.

1. Quo sensu ex Boëtii, D. Thomæ, & Ss. Patrum, mente futura omnia sint divinæ æternitati præsentia?

2. Quæ de distinctionibus *Deum inter, & Attributa, horumque inter se*, scholarum catholicarum sententia magis videatur consentanea revelatis de divina simplicitate?

3. An Deus, quoties agit ad extra, producat absolutè optimum, ut affirmat schola Lulliana?

Problemata (quod semel monuisse, sufficiat) brevius expediuntur, quàm dogmata. Siquæ contingat ob temporis angustias præteriri debere quæstionem aliquam, omitteretur potius problema, quàm dogma, & inter utilia minus utili præferetur magis tale.

SECTIO IV.

De Divino Intellectu, ejusque Scientia.

DOGmata.

1. DEUS scit, & intelligit omnia.
2. Cognoscit, tum se comprehensivè,
3. Tum extra se omnia possibilea, necessariò, & contingenter, absolutè, & sub conditione, futura.

Quo pacto cum divina futurorum scientia concilietur creata libertas, abundè explicari solet in Philosophia.

Theologi verò magis proprium est exponere, quomodo divina scientia, una licet & simplex, pro rerum sibi objectarum varietate tamen, & vario eas cognoscendi modo, dividatur cogitatione nostrâ in scientiam *simplicis intelligentiæ, visionis*, & illam, quâ certò sciat Deus ea, *quæ forent, si certa ponerentur conditiones*, sive hæc *scientiæ mediæ*, sive alio quocunque appelletur nomine.

ERRORES.

Deum scire omnia inficiantur Libertini, & Sociniani. Wicleffus, & Calvinus ex divina scientia arguunt, non esse actiones humanas liberas. Aristoteles, & Cicero, ne libertas eriperetur homini, maluerunt Deo denegare præfensionem futurorum.

PROBLEMATA.

1. In quo medio Deus videat tam se, quàm possibilea, & futura omnia?
2. An admitti in Deo possit scientia mediæ inter scientiam simplicis intelligentiæ, & visionis?
3. An, & quæ scientia Dei sit causa rerum?

Ubi conciliabuntur inter se Patres, quorum alii dicunt, *res ideo esse futuras, quia à Deo videntur; alii, ideo futuras à Deo videri, quia futura sunt.*

Omittentur autem quæstiones minùs necessariæ: *An reperiatur in Deo species intelligibilis? An intellectus divinus (idem est de voluntate) distinguatur formaliter, aut virtualiter, tum ab Essentia, tum ab actu intelligendi?*

gendi? An cognitio, quo Deus unum cognoscit in alio tanquam medio, sit scientia propriè dicta?

Cur verò in Deo locus nec memoriæ, nec discursui, nec habitui esse possit, ex hætenus dictis indicare paucis sufficiet.

SECTIO V.

Divina voluntatis libertas, ejusque objectum.

DOGMATA.

1. DEUS, quæ extra se vult, liberè vult.
2. Quædam fiunt hoc ipso, quòd Deus velit ea fieri.
3. Non omnis tamen Dei voluntas absolutè perficitur.

Veritates istæ quòd faciliores intellectu sint, explicabitur, ac minimè inanis esse ostendetur divisio in *voluntatem signi, & beneplaciti; in antecedentem, & consequentem; efficacem, & non efficacem; absolutam, & conditionatam.* Ubi tamen explanabitur, quo pacto omnis Dei voluntas sit quoad aliquos saltem effectus *semper efficax.*

Non abs re quoque fuerit, explicare, quo sensu in Deo sint affectus, & motus voluntatis, nostris similes, e. g. amoris, gaudii, desiderii, odii, iræ, commiserationis, pœnitentiæ, aliique id genus, quos S. Scriptura Deo sæpissimè tribuit. Quâ de re videri potest Lactantii libellus de *Ira Dei.*

4. Deus potest velle mala *physica*, eorumque auctor esse, ut est reverà.
5. Non tamen velle potest mala *ethica*, sive *peccata*: neque eorum auctor esse: sed ea merè permittit.

ERRORES.

Liberum Dei arbitrium negavit Wicleffus: Janseniani contendunt, omnem Dei voluntatem semper impleri absolutè:

Zvvin-

Zwvinglius, Calvinus, Beza impiè sentiunt, Deum velle, atque animo intendere quorundam hominum peccata, eorumque auctorem esse.

PROBLEMATA.

1. In quo sita sit voluntatis divinæ libertas, & quo modo, tum cum summa ejus existendi necessitate, tum cum Dei immutabilitate verosimilius concilietur?
2. An in Deo extra se agente non sit libertas contradictionis, sed sola libertas à coactione, ut contendunt Lulliani.
3. An omne, quod Deo est congruum, sit itidem ei necessarium?
4. An Deus res creatas necessariò amet, an liberè?

SECTIO VI.

Providentia Dei generalis, & peculiaris.

DOGMATA.

1. DEUS non tantum *prævidet* omnia, sed etiam *providet*, & *disponit* circa omnes omninò res creatas, omnesque, etiam minimas, earum actiones.

Explicationis gratiâ declarabitur, quas in Providentiæ divinæ dispositione partes *intellectus* Dei agat, quas *voluntas*, ut intelligatur facilius, quid divinam *Providentiam* inter, & *Præscientiam* interfit.

2. Providentia Dei in suâ dispositione non fallitur, attingens à fine ad finem fortiter, & disponens omnia suaviter.
3. Habet Deus, quantum in ipso est, seriam voluntatem, salvandi per merita, & mortem Christi, omnes homines, eos etiam, quos *prævidet* damnandos.

ERRO-

Atheorum, Libertinorum, & Epicureorum, negantium DEI Providentiam: Jansenianorum, & Calvinianorum, negantium generalem in Deo, omnes homines salvandi, voluntatem.

PROBLEMATA, & QUÆSTIONES.

1. Quomodo Deus voluntate, & affectu per se efficaci dici possit velle salutem æternam infantium, qui sine Baptismo moriuntur?

2. De prædefinitione divina actuum bonorum.

In qua difficili materia disquisitio brevis erit cum claritate, & electione illius systematis, quod præ reliquis videbitur consentire S. Scripturæ, & Patribus, & cum libero hominis arbitrio aptius coherere. Non recoquentur tamen hoc loco, sed veluti in Philosophia jamtum ventilata postulabuntur ea, quæ de Prædeterminationibus physicis, & de divino in omnes libertatis creatæ actiones concursu, solent disputari.

SECTIO VII.

De Divina Prædestinatione.

DOGMATA.

1. Est æterna Dei Prædestinatio circa *eventus naturales, arbitrio humano superiores*. e. g. honores, vel contemptus; divitias, vel paupertatem; morbos, vel sanitatem; vitam, vel mortem.
2. Ad fidem salvificam, & alias primas,
3. Ad gratiam sanctificantem,
4. Ad donum perseverandi in hâc gratia usque ad vitæ finem.
5. Denique ad cœlestem gloriam.
6. Hæc Dei Prædestinatio complexa usque adeo gratuita est, ut homo non modò non ex solis naturæ

viribus, sed neque per ulla opera pia supernaturalia, possit eam condignè mereri.

7. Certus, ac definitus est Prædestinatorum numerus.

8. Nemo sinè peculiari revelatione potest de magno Prædestinationis dono certus esse.

Adferentur tamen signa quædam, ex quibus haberi possit probabilis conjectura Prædestinationis. Ostendentur item opportunè Prædestinationis effecta.

9. Homo Prædestinatus ad unum, manet tamen liber ad alterutrum.

ERRORES.

Origenes finxit, animas ante suum in corpora ingressum exercuisse quædam opera, vel bona, vel mala; propter quæ hi prædestinentur, illi reprobentur. Occurrit item error Prædestinatorum, Valentinianorum, Semipelagianorum, Wicleffistarum, Calvinianorum, Jansenianorum.

PROBLEMA.

An Prædestinatio ad gloriam fiat ante, vel post prævisa merita?

Varia hac super re Doctorum Catholicorum sententiæ, quas Ecclesia liberè doceri permittit, referentur quidem: illis tamen, quæ nobis non probantur, refellendis non multùm immorabimur. Potiùs systema illud, quod cum omnibus Catholicæ fidei principiis maximè consentire videbitur, stabilietur, ac probabitur.

SECTIO VIII.
De Divina reprobatione.
DOGMATA.

1. Multi quidem sunt vocati, pauci verò electi. Electos *prædestinat* Deus, non-Electos *reprobat*.
2. Reprobare est permittere aliquos à fine præordinato deficere. S. Thom. *part. 1. quest. 23. art. 3. in Corp.*

Corollarium. Sicut ergo *prædestinatio* est pars *Providentiæ* divine respectu eorum, qui divinitus ordinantur ad æternam salutem; ita *reprobatio* est pars *providentiæ* respectu illorum, qui ab hoc fine deficiunt. *Ibid.*

3. Reprobatio includit duo: voluntatem, quâ Deus permittit aliquem cadere in culpam, & quâ infert damnationis pœnam pro culpa. *Ibid.*

Ob hoc ultimum dicitur *reprobatio positiva*, quam Magister Lib. 1. *Dist. 40.* sic definit: *Est præscientia iniquitatis quorundam, & præparatio damnationis eorundem.* Huic contraponunt *negativam*, quæ Scoto est *negatio volendi gloriam.*

4. Reprobatio non est causa *culpa*, sed *pœna*.
5. Causa reprobationis *positivæ* est peccatum mortale.

ERRORES.

Calvinistarum, qui durissimè docent, certos homines ante prævisa eorum demerita positivè destinatos esse ad infernum.

PROBLEMATA, & QUÆSTIONES.

1. Quo sensu procedat similitudo figuli, facientis ex eadem massâ vas in honorem, aliud verò in contumeliâ, *ad Rom. 9. v. 21.*

f. Quo

2. Quo sensu applicabilis sit ad reprobos illud *ibid.* v. 13. *Esau autem odio habui.*
3. Quid sit *de Libro vita?* quod pulchrè explicat D. Thom. *Quaest. 24 art. 2.*
4. An & qualis reprobatio *negativa* in Deo admitti possit?
Haecenus recensita absolventur circa initium Junii.

PARS ALTERA.

De DEO Trino.

Sicut in universa Theologia dogmatica tria observanda sunt: (1) ut dogmata segregentur ab opinionibus, (2) ut ratio cedat divini verbi auctoritati; (3) ut, quoad eius fieri potest, scripturarum, & Patrum ipsissima verba retineantur, neque eis substituantur nostra: ita hæc tria vel maximè retinenda erunt in hoc inscrutabili Myste. io Sanctissimæ Trinitatis. Interi. culpandi haud sunt Theologi, qui vestigia Patrum secuti, desudant in causis hujus Myste. ii investigandis, easque proponunt, non ut decretorias.... sed, suppositâ Fide, ne probabiles, inquit Billuart Tom. 3. in 1. p. Diss. 2. art. 5.

SECTIO I.

Mysterium Ss. Trinitatis.

DOGmata.

1. Tres sunt, qui testimonium dant in cœlo: Pater, Verbum, & Spiritus sanctus, & hi tres unum sunt.

1. Joan. 5. v. 7.

Ubi vindicanda erit Textûs hujus authenticitas, quamquam is non reperiatur in quibusdam editionibus græcis: de quo præclare Calmet. *in Dissert. Novi Testam.*

2. Tres sunt in Deitate Personæ, sive *Hypostases*, non solo nomine, officio, & solâ cogitatione nostrâ, distinctæ, sed etiam reipsâ.

3. Una tamen in Tribus hifce Personis Effentia, fub-
ftantia, feu Natura fimplex omnino.

Commemorari hoc loco poterit, cur, & quo fenfu nonnulli
Patres græci tres in Deo *Subftantias* dicendas effe, contenderint.

4. Tres hi funt *ipfifimæ*, feu Consubftantiales, æqua-
les divinitate, æternitate, omnipotentia:

Corollarium. Ideò in DEO *Trinitas*, non *Quater-
nitas*.

ERRORES.

Judæi, Mahumetani, Sabelliani, inficiantur *Trinitatem* Per-
fonarum Divinarum: Samofateniani consubftantialitatem.

PROBLEMATATA, & QUÆSTIONES.

1. An Myfterium divinæ Trinitatis poffit ex rationis natura-
lis lumine demonftrari, ut affirmant Lulliani?

2. Utrum reperiat in Deo fubfiftentia absoluta, communis
omnibus Personis?

3. Sintne in tribus Personis tres fubfiftentiæ, exiftentiæ, per-
fectiones perfonates, reafpe distinctæ?

Monet Suarez Lib. 3. de Trinit. Cap. 4. 5. 6. *Non poffe has qua-
ftiones omnino prætermitti, quia neceffaria funt, vel utiles, ad explicandam
exaetiùs diftinctionem Personarum Divinarum.*

SECTIO II.

Persona funt eadem cum Divina Effentia.

DOGMA.

Una fomma res, five divina Effentia, eft eadem tri-
bus Personis, licet reafpe inter fe distinctis. Et

Perfonarum, quamvis inter fe distinctarum, qua-
libet eft eadem huic uni Effentiæ, Cap. *Firmiter
de Sum. Trinit.*

ER-

Tritheitarum, negantium unitatem Personarum in una, eademque natura; ad quorum classem videtur accedere Joachimus Abbas, in suo contra Petrum Lombardum libello: ubi docet, unitatem Personarum in Deo non esse veram, & propriam, sed quasi per collectionem, & similitudinem.

PROPOSITIO DAMNATA.

Joachimi in Concilio Lateranensi: Nulla res est, qua sit Pater, & Filius, & Spiritus S., nec est Essentia, nec substantia, nec natura.

Ubi breviter poterit ex Historia Ecclesiastica disputari de bona fide, & sanctitate Joachimi Abbatis. Quo de argumento consulti poterit *Amat de Graveson in Hist. Ecclesiast.* Quem Auctorem, uti & *Pagii Criticam Baronii, & Du Mênil Historiam de Doctrina, & Disciplina Ecclesiastica; Cabassutium, Thomassinum, & Cardinalis Prosperi Lambertini, nunc Benedicti XIV. Papæ, Institutiones Ecclesiasticas*, utile erit Theologo dogmatico manu versare identidem.

PROBLEMATA.

1. *Utrum in Deo verè sint, & dici possint tres Essentia: propriae, quæ simul sint una Essentia communis?*

Quæ in quaestione, aliisque similibus, ea cautio adhibebitur, ut non modo cum Ecclesia, & Ss. Patribus sentiamus ad unguem, sed etiam loquamur, nec aliis utamur loquendi formis, quàm quas perpetuus Ecclesiæ Catholicæ usus probaverit.

2. *Quâ scholarum sententiâ commodissimè salventur propositiones sibi contradicentes in speciem, quæ versantur hinc circa divinam Essentiam, inde circa Personas, e. g. hæ: Natura Divina non est generans; Paternitas est generans.*

SECTIO III.

Fundamentum distinctionis Personarum Divinarum inter se.

DOGMA.

IN DEO omnia sunt unum, nisi ubi occurrit oppositio Relationis.

Ex.

Explicabitur hoc loco opportunè, quot sint intra Deum Relationes, & cur hæ solæ? quodnam in Divinis sit discrimen inter Relationem, Notionem, & Processionem? Quodnam sit Processionum principium? Per quid constituentur, & distinguantur inter se Personæ divinæ?

Corollarium. Propterea, ubi in Divinis reperitur ad intra oppositio Relationis, illic resultant Personæ, non solo nomine, aut cogitatione nostrâ, sed reapse etiam, diversæ.

ERRORES

Privatorum Doctorum Catholicorum, *Præpositivi, & Gregorii Ariminensis.*

PROBLEMA.

Utrum in hypothese, quâ Spiritus S. procederet à solo Patre, superesset nihilominus fundamentum dicendi, Spiritum S. esse reapse distinctum à Filio?

Monent Suarez *Lib. 9. de Trin. Cap. 2. n. 1.* Card. Gotti *Tom. 1. Tract. 7. q. 6. dist. 3. §. 1.* Berti *Lib. 3. Cap. 9.*, non esse prætereundam hanc quæstionem, velut inutilem, aut superfluam. Plurimum enim conducit, partim ad intelligendam penitus naturam Processionis Spiritus S., & radicem distinctionis inter divinas Personas; partim, & præcipuè, ad perspicendam clariùs vim rationis, quâ PP. latini, & Concilia, præsertim Florentinum, utuntur contra Græcos, ad probandam processionem Spiritus S. à Patre, & Filio. *Et propter hanc causam, inquit Suarez l. c. graviores Theologi solliciti fuerunt de illa quæstione hypothetica. Quia, licet ex hypothese impossibili procedat, tamen virtute continet categoricam quæstionem: an adequata radix distinctionis Personarum sit processio?*

SECTIO IV.

De Persona Patris.

DOGmata.

1. Pater est ingenuitus.
2. Genuit ab æterno Filium.

3. Ità, quidem, ut & Filius, sinè ulla diminutione, nascendo substantiam naturæ Divinæ à Patre acceperit, & Pater eandem sinè ulla diminutione retinuerit.

ERROR

Foret Patrem vocare *causam* Filii. Excusandi tamen quidam Patres Græci, qui Patrem dicentès *causam* Filii, *causæ* nomen molliùs usurpârunt pro *Principio*.

SECTIO V.

De Filio DEI.

DOGMATA.

1. DEI Filius est unigenitus, ex Patre natus, non factus, ante omnia sæcula,
 2. *ὁμοῖος*, sive consubstantialis, Patri, Deus de Deo, Lumen de Lumine, Deus verus de Deo vero,

Explicabuntur itidem Scripturæ, & Patres, à quibus Filius vocatur *Verbum Divinum, Sapientia, Imago Patris &c.*

3. Omnia per ipsum facta sunt.

ERROR

Arianus, & Semi Arianus hîc potissimùm profligabitur Historiâ dogmaticâ Arianismi breviter expositâ. Occurrunt etiam Samosatreniani.

PROBLEMATA.

1. Ex historia critica disquiretur: An Liberius Papa Arianz impietati unquam per sententiam decretoriam subscripserit?

Hæ, similèsq; quæstiones de summis Pontificibus quibusdam, qui accusantur à nonnullis, quasi apertos aliquos contra Fidem orthodoxam errores probâssent, multum utilitatis habent, ad ventilandam illam, alibi occurrentem, famosam quæstionem, de falli nesciâ summorum Pontificum in dijudicandis, & definiendis rebus Fidei auctoritate.

2. Cur solius secundæ Personæ processio vocetur, & sit generatio?

Quæstio illa, *Ex quarum rerum cognitione nascatur Filius, aut omittetur penitus, aut brevissimè saltem absolvetur.* §5.

SECTIO VI.

De Spiritu sancto.

DOGMATA.

1. Spiritus S. est Deus, Dominus, & vivificans, cum Patre & Filio simul adorandus, & conglorificandus.
2. Ex Patre, Filioque procedens.
3. Creator.

ERRORES

Macedonii, negantis Spiritum S. esse Deum: Græcorum, inficiantium, procedere eum à Patre, Filioque.

Secernendi tamen Græci à Græcis. Alii quippe agrè duntaxat tulerunt, quòd particula *Filioque* inserta fuerit Symbolo. Alii falsam quoque esse asseruerunt. Ubi referentur ex Historia contentiones, hac super re Græcos inter & Latinos ortæ; quinam Patres, & Theologi, tum aliis in Conciliis, tum in Florentino, argumentorum suorum pondere Græcos efficacissimè preslerint.

QUÆSTIO.

Cur Spiritus S. Processio sit spiratio potiùs, quàm generatio.

Exponentur pariter hoc loco verenda nomina, quibus Spiritus S. salutatur E. g. *Paracletus, Digirus Paterna dextera, Spiritualis unctio, & similia.*

Quæstio illa, *an Pater, & Filius sint unum Spiritus S. principium*, quatenus est sola Doctores inter Catholicos de voce contentio (vid. Vasquez Tom. 2. Disp. 149.) omittetur: quatenus verò continet Græcorum adversus doctrinam Fidei argutiam; in ipsa de dogmatibus disceptatione inter alia Græcorum argumenta ventilabitur. Quod similiter observabitur in aliis rebus, ut quæstiones tales contrahantur in modum & censum objectionum.

SECTIO VII.

Reliqua de Personis Divinis.

DOGMATA.

1. Personæ divinæ se *circumsident* invicem, id est, singulæ existunt in singulis.
2. Ita-

2. Itaque per *circuminfessionem* tres Personæ divinæ fuerunt in utero B. MARIE Virginis, & sunt in CHRISTO Domino, ac proinde etiam in S. Eucharistia.
3. Personæ divinæ aliæ alias *miserunt* ad nos homines.

Explicabitur, cui Personæ competat mittere, vel mitti.

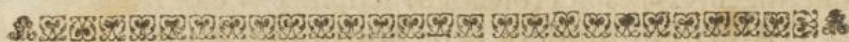
4. Habitant in hominibus justis, juxta illud: *Veniamus, & mansionem apud eum faciemus.*

5. Personæ divinæ quidquid ad extra faciunt, est opus Personis omnibus commune.

Exponetur tamen, quo sensu Ecclesia, & Patres, certa quædam opera tribuant Patri, quædam Filio, quædam Spiritui S.

PROBLEMA.

An mansio divinarum Personarum in homine justo fit per *substantiam*, an verò per *solam virtutem*, sive *gratiam*? Ubi quoque, quid sibi velint verba Episcopi, Sacerdotio iniciantis Clericum: *Accipe Spiritum sanctum.*

TRACTATUS II.

De Angelis, Homine, Beatitudine, & Actibus humanis.

P A R S I.

De Angelis.

A DEO, rerum omnium auctore, & gubernatore Opt. Max. ad nobilissimum, & præcellentissimum ejus opus Theologia dogmatica progreditur, puta ad Angelos: quos omnes quidem Deus valde bonos condidit, sed suamet multos culpa